

A SZABADSÁGHARC VERESÉGE

PROBLÉMÁK:

külpolitika: elszigetelődés : nyugati államok: nem avatkoznak be

- Anglia: a nemzeti államok veszélyeztetik az európai erőegyensúlyt
- De: orosz beavatkozás

belpolitika: 1849. április 14. után: Kossuth elszigetelődik – a legnépszerűbb politikus, de: légüres térben mozog

- Kormányzó elnök: rendeletei – miniszteri ellenjegyzéssel érvényesek csak
- Képviselőház felosztatásához nincs joga
- De: visszariad a diktatúrától: megmarad az alkotmányos keretek között
- 1849. május 31. Görgei felajánlja a katonai hatalomátvételt a Békepártnak = mérsékeltek

nemzetiségi kérdés: törekvés a megegyezésre

- a nemzetiségi esetleges belső szövetségesek
- tárgyalások a szerbekkel és a románokkal
- Kossuthék túllépnek az egy politikai nemzet álláspontján – de: már késő
- 1849. július 28. radikális nemzetiségi törvény:
- saját nyelvhasználat a hatóságok előtt
- a helyi közigazgatás és az elemi iskolai oktatás nyelve többségi alapon
- de: területi autonómiát nem biztosít + a magyar az államnyelv
- a zsidóság emancipációját is kimondják

HADTÖRTÉNET

- június: az osztrák és az orosz erők összehangolt támadása Magyarország ellen
- június: a kormány Pestre költözik – innen a fenyegető osztrák támadás miatt:
- július 8.: Szegedre - augusztus 1.: Aradra költözik
- Haynau (a bresciai híéna) megindul: Ausztria felől, a Duna északi oldalán (170 ezer)
- Cári hadsereg: egyidejű támadása is megindul (200 ezer)
- Magyar sereg: 170 ezer – és rosszabb ellátás, felszereltség, kiképzés (újoncok főleg)
- Június: Görgei: két kisebb vereség: Zsigárd, Pered
- Majd: Haynau átdobja a seregét a Duna déli oldalára (mozgékonyabb, mint várták) és
- Június 28. Győr – vereséget mér a Pöltenberg Ernő vezette hadtestre
- Görgei személyesen fedezi a visszavonulást
- A kormány általános népfelkelést, keresztes háborút hirdetett, de a szabadcsapatok tevékenységét az oroszok kegyetlenül megtorolták
- Következmény: a magyar erőket koncentrálni kell
- Viták a haditervről:

<p>Kossuth(Perczel és Dembinski javaslatára): Tisza- Maros szögében az erősebb oroszok előtt Így védve marad az ogy. is – ezt fogadják el de: hibás: Temesvár osztrák kézen (nincs erős magyar közp.) + az oroszok és osztrákok egyesülhetnek + ellenséges környezet</p>	<p>Görgei: Komáromra támaszkodva előbb a gyengébb Haynaut kell megverni – ok: itt van Komárom + baráti lakosság + előbb az osztrákokra, majd külön az oroszokra lehet csapást mérni Görgei elfogadja a másik tervet Majd: Késlekedik: két hétig Komárom térségében marad</p>
---	--

- 1849. július 2. Komárom előtt: a szabadságharc legvéresebb csatája: 26 ezer honvéd legyőz 60 ezer császárit – Görgei is megsebesül: súlyos fejsérülés – operáció
- Klapka kinevezése fővezérnek
- Július 11- a harmadik komáromi csata: Haynau legyőzi a magyar sereget
- Görgei: visszavonulás: Szeged-Maros irányába
- Orosz betörés: északról és keletről – Bem: Erdélyben védekezik
- augusztus elejéig visszatartja az oroszokat, de felmorzsolódik a serege – Segesvár
- Ekkor: két magyar hadsereg van: Görgei hadteste – Arad térségébe nyomul
- kerülővel: Vác – itt az orosz haderő miatt megtévesztésül a Felvidék felé fordul, majd: – Tokaj -Debrecen
- Dembinski hadteste Szeged körül vonta össze, de: harc nélkül feladta a jól kiépített szegedi sáncokat majd
- Arad helyett (ahová Kossuth rendelte) Temesvár alá vonul
- Itt: Dembinski leváltása, Bem kinevezése
- aug. 9. Temesvárnál Bem csatát veszít Haynau ellen (ok: kész helyzetben veszi át a parancsnokságot)
- ekkor: Görgei rendelkezik az egyetlen ütőképse sereggel
- magának követelte a legfőbb polgári és katonai hatalmat
- Aug 11. a kormány és Kossuth lemondása
- Aug. 13. Görgei Világosnál leteszi a fegyvert az oroszok előtt, feltétel nélkül, a szabad elvonulásban bízva
- Utóvédharcok: - Okt. 2. Komárom - Klapka György: a szabad elvonulás feltétele mellett adja át az erődítményt
- Okt. 6. Aradi vértanúk és Batthyány Lajos kivégzése
- Haynau rémuralma: többszáz ember kivégzése, ezrek várfogsága